

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Uczni z Holandii i Polski określili kolor oczu i włosów historycznych postaci

Tajemnicza kobieta, pochowana w opactwie w Tyńcu w XII w., była najprawdopodobniej dość ciemną blondynką o brązowych oczach - dowiodły tego badania polsko-holenderskie, w których wykorzystano metodę z kryminalistyki.

Analizy z użyciem tej metody potwierdziły też kolor oczu i włosów generała Władysława Sikorskiego.

Badania te umożliwił HirisPlex, system do analiz ludzkiego materiału genetycznego (DNA), opracowany przez naukowców z holenderskiego uniwersytetu w Rotterdamie, krakowskiego Instytutu Ekspertyz Sądowych (IES) i Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Test powstał na potrzeby kryminalistyki. Pomaga ustalić charakterystyczne cechy fenotypu sprawcy, to znaczy jego wygląd, w tym wypadku - kolor oczu i włosów. Do badania wystarczy fragment ciała lub płynu ze śladem DNA - kropla krwi, śliny lub odrobina naskórka; mogą to być również kości.

Test wykorzystuje 24 najlepsze ze znanych markerów genetycznych, które wskazują na kolor oczu oraz włosów. Jego twórcy wyselekcjonowali je podczas wcześniejszych badań. Nawet gdy sprawca jest kompletnie nieznan, test pozwala ustalić najbardziej prawdopodobny kolor jego oczu i włosów. Przeciętna dokładność testu wynosi 94 proc. w przypadku brązowego i niebieskiego koloru oczu, 69,5 proc. w przypadku włosów blond, 78,5 proc. - dla brązowych, 80 proc. dla rudych i 87,5 dla czarnych. Ponadto z dokładnością sięgającą 86 proc. daje się ustalić, czy chodzi o Europejczyka, czy też kogoś spoza Europy (wyjąwszy osoby z regionów tak bliskich, jak Bliski Wschód).

Naukowcy przez kilka lat doskonalili test i sprawdzali jego skuteczność. W najnowszym artykule w "Investigative Genetics" udowadniają ponadto, że może on służyć nie tylko w genetyce sądowej i kryminalistyce, ale nawet archeologii. "Chodzi o badania osób znanych z historii, o ile dysponujemy ich szczątkami, jak choćby w przypadku generała Władysława Sikorskiego" - podkreślił w rozmowie z PAP dr Wojciech Branicki z IES.

Wyniki analizy DNA pochodzącego z jego zęba potwierdziły informacje znane z zapisków

historycznych dotyczących generała i są zgodne z wizerunkiem przedstawianym na portretach malowanych już po jego śmierci: generał miał oczy niebieskie i jasne włosy.

"Władysława Sikorskiego wybraliśmy dlatego, że jego szczątki reprezentują kości dość stare, z okresu II wojny światowej, materiał trudny, z jakim często możemy mieć do czynienia w kryminalistyce" - tłumaczył dr Branicki. Dodał, że naukowcy korzystali z DNA wyizolowanego z zębów, w których materiał genetyczny zwykle zachowuje się najlepiej. W podobny sposób analizowano próbki DNA pochodzące od anonimowych więźniów z czasów II wojny światowej.

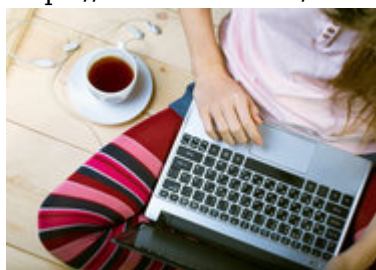
Nowe prace pokazały, że system HIrisPlex pozwala analizować nawet dość mocno zniszczony materiał kostny, pochodzący z czasów średniowiecza. "Jedna z próbek pochodziła z XII w., miała ok. 800 lat!" - podkreślił dr Branicki. Chodzi o szczątki tzw. kobiety z Tyńca, pochowanej w jednej z krypt męskiego klasztoru. "W miejscu, gdzie tak naprawdę nie powinno jej być" - zauważył krakowski naukowiec.

"Koledzy z Zakładu Antropologii Uniwersytetu Jagiellońskiego poprosili nas o potwierdzenie przypuszczeń, że to szkielet kobiety. Zastosowaliśmy metody genetyczne, które to potwierdziły. Przy okazji udało się wykazać, że wspomniana kobieta była brązowooka, a włosy miała brązowawe lub ciemny blond" - powiedział specjalista.

Zdaniem dr. Branickiego nowy system analiz mógłby się okazać bardzo atrakcyjny dla archeologów, ale podobnie jak wszystkie metody genetyczne jest zbyt drogi, by stał się w archeologii narzędziem powszechnym. Naukowcy nie mają jednak wątpliwości, że będzie jednak coraz popularniejszy w kryminalistyce. Tym bardziej, że dzięki rozwojowi nauki, oprócz koloru oczu i włosów w przyszłości być może uda się rozpoznawać także karnację i cechy budowy twarzoczaszki. Najprawdopodobniej również wiek i łysienie, które jest jedną z cech najczęściej wymienianych przez świadków, opisujących sprawcę przestępstwa.

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/16287.html>

01-06-2026

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w](#)

[złości to ważny sygnał](#)

Sam czas spędzony przed ekranem nie jest najlepszą miarą ryzyka.

01-06-2026

[Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę](#)

Dotyczy działań komunikacyjnych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich.

01-06-2026

[10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#)

Między 24 a 28 czerwca zmierzą się z ponad 150 ekipami z 28 krajów.

01-06-2026

[Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne](#)

W 2023 r. z tego powodu cierpiało prawie 1,2 mld ludzi na świecie.

01-06-2026

AGH uruchomiła laboratorium

Ze źródłem promieniowania RTG dorównującym synchrotrono.

01-06-2026

UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki

Uczelnie zapowiedziały rozwój kształcenia praktycznego i cyfrowego.

01-06-2026

W poniedziałek rozpocznie się rekrutacja na Uniwersytet Jagielloński

Najstarsza uczelnia w kraju ma w ofercie 13 nowych kierunków studiów.

01-06-2026

3 proc. PKB na naukę to nie jest radykalny postulat

To nie jest radykalny cel, ale uniwersalny postulat, który bardzo by Polsce pomógł.

Informacje dnia: [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#) [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#) [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Partnerzy